

SAĞSAĞAN, TÜLKÜ VƏ CÜLLÜT

TƏRCÜMƏ EDƏNİ:
Rafiq YUSİFOĞLU

BƏDİİ TƏRTİBAT:
İlqar MEHDİYEV

Kübra ƏKBƏROVA

GÖYƏRÇİN
№ 7-8 (733-734)

ISSN-0207-4710

Redaksiyanın ünvanı:
Bakı- AZ1073,
Mətbuat prospekti,
529- cu məhəllə.
Telefon: 539 08 53

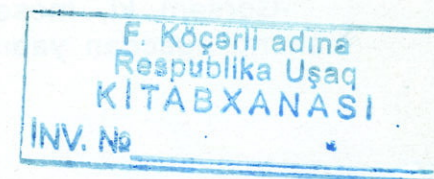
Çapa imzalanıb: 19.04.24
Sifariş : 862
Tiraj :600
Kağız formatı:60\90\1\8
Çap vərəqi:2,5
Hesab-nəşr vərəqi:3,93

SAĞSAĞAN, TÜLKÜ VƏ CÜLLÜT

(Nağıllar)

«Göyərçin»in kitabxanası
Bakı - 2024

TÜLKÜ ŞİRİ NECƏ ALDATDI

(Ərəb xalq nağılı)

Bir axşam aclıq hiss edən Tülkü yuvasından çıxdı və qida axtarmaq məqsədiylə meşədə gəzməyə başladı. O nə qədər axtardısı, yeməyə bir şey tapa bilmədi. Bir tərəfdən aclıq, digər tərəfdən yorğunluq onu lap taqətdən salmışdı.

Tülkü dünənki uğursuz gününü və onu dadlı yeməkdən məhrum edən Şiri nifrətlə xatırladı. Əslində hər şey əla idi. Tülkü kəndə girib bir kök ördək tutmuşdu. Elə qaçmaq istəyirdi ki, Şirin qəzəbli nərəsini eşitdi və qorxudan ovunu buraxıb qaçmalı oldu.

Tülkü dünənki uğursuz günü xatırlayıb düşünürdü ki, mərdimazar Şir olmasaydı, o, dadlı nahar eləyə bilər, bu gün də ayalavac çöllərə düşməzdi.

Tülkü o qədər qəzəbli idi ki, hara getdiyinin də fərqudə deyildi. Bir az getməmişdi ki, Şir onun qarşısına çıxdı. Tülkü canının qorxusundan tir-tir əsməyə başladı, ancaq tez özünü cəmləşdirib qışqırdı:

-Ay ağlısız Şir, nə dayanmısan, qaç, indicə fırtına başlayacaq.

Şir özünü sındırmadı:

-Sən öz dərdini çək. Fırtına mən ağır-
lıqda Şirə neyləyə bilər?

- Bəs sən güclü külək əsəndə ondan necə qorunacaqsan?

-Burda çətin nə var ki! Gördüm ki, qasırğa başladı, tez yerə uzanacam.

-Özünü aldatma, bunun xeyiri olmayacaq.

-Görsəm ki, məsələ çətinləşdi, bu nəhəng ağacdən yapışacağam. Qoy nə

qədər istəyir, əssin!

-Yox, bunun da faydası olmayacaq. Qasırğa bir neçə gün davam edəcək, yorulub pəncənizi ağacdən ayırmalı olacaqsınız.

Şir bir az qorxdı və Tülküdən soruşdu:

-Bəs onda mən nə edim?

-İstəyirsən, gəl səni ağaca bağlayım. Külək nə qədər əssə də səni apara bilməsin.

Aslan çar-naçar razılaşdı. Tülkünün onu ağaca bağlamasına icazə verdi.

Şiri tapdığı kəndirlə ağaca bərk-bərk sarıyan Tülkü kənara çəkilib bir daşın üstündə çömbəldi ki, dincini alsın. Onun arxayınlığı Aslanı təəccübləndirdi:

-Bəs sən özünü niyə ağaca sarıdır-
san?

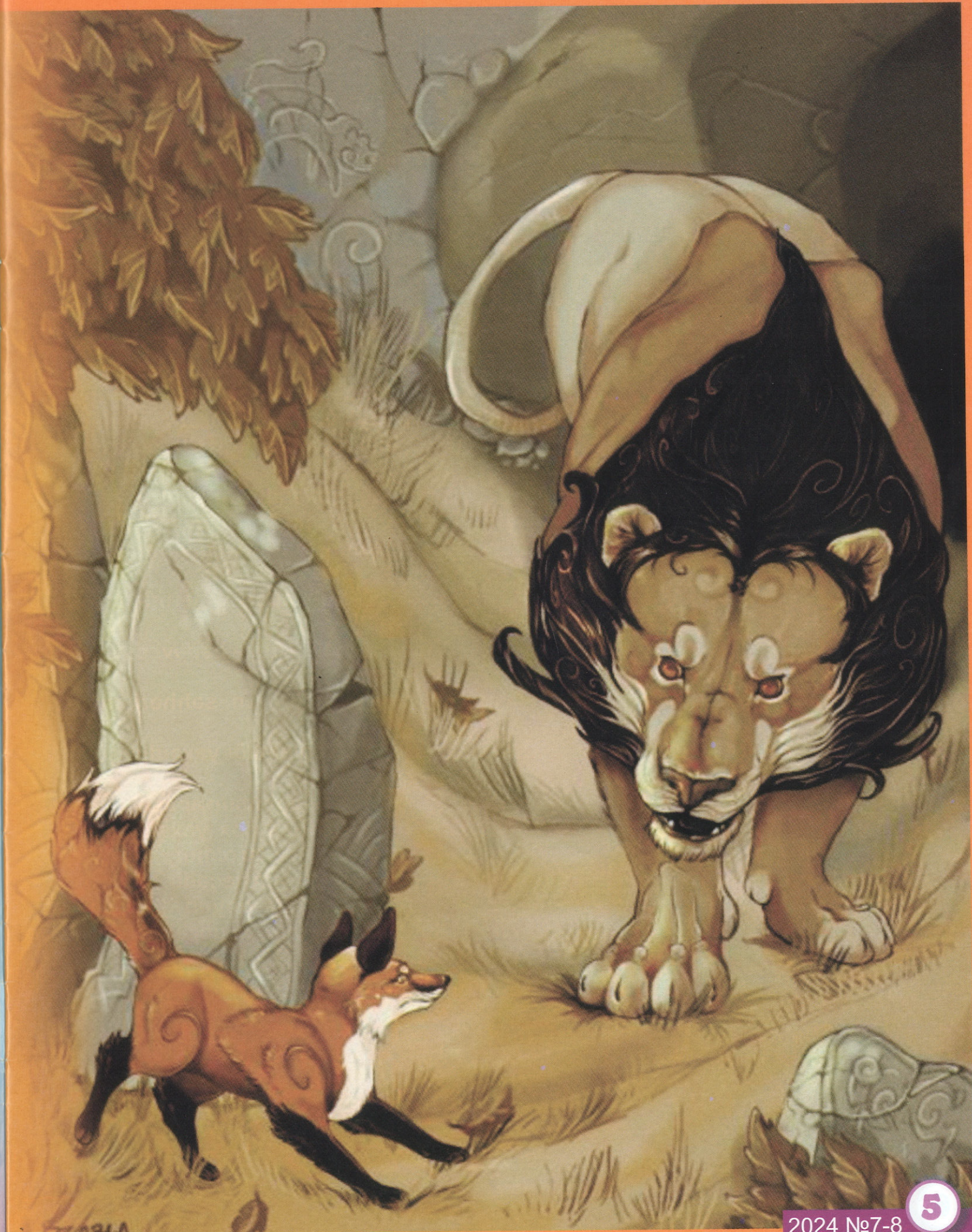
Tülkü sakitcə cavab verdi:

-Ona görə ki, fırtına olmayacaq.

Aldadıldığını bilən Şir qəzəblə nərə çəkdi. Onun səsinə bütün heyvanlar toplaşdılar. Onlar bir ağaca sarınmış qəzəbli Şirə, bir də rahatca, özündən razı halda şöngüyüb dincələn Tülküyə baxdılar. Təəccüblənən heyvanlar bunun nə demək olduğunu soruşdular.

Tülkü əhvalatı onlara danışdı. Dedi ki, dünən məni halalca ovumdan məhrum edən Şiri cəzalandırmışam. Qoy indən belə güclülər zəifləri incitməsinlər.

Heyvanlar qorxu içində bir ağaca bağlanmış nəhəng Şirə, bir də hiyləgər Tülküyə baxdılar. Qorxudan bir söz deməsələr də, ürəklərində Tülküyə haqq qazandırdılar.

BƏDƏVİ VƏ ƏRƏB

(Ərəb xalq nağılı)

Bir kişi ticarətlə məşğul olmaq üçün işgüzar səfərə getdi. Ancaq xoşbəxtlik onun üzünə gül-mədi və geriye, evə dönmək qərarına gəldi. Yolda o, dayandı, çantasını açıb götürdü-yü yeməyi çıxardı və nahar eləməyə başladı. Elə bu vaxt yoldan bir bədəvi keçirdi. O, baş əyib ərəbə dedi:

- Mən də Sizin ölkəniz-dənəm, indi İraqa gedirəm.

Ərəb soruşdu:

- Ailəmdən xəbəriniz varmı?

"Bəli, - deyə bədəvi cavab verdi.

- Oğlumun səhhəti necədir?

- Sağlamlığı yaxşıdır, şükür Allaha.

- Bəs oğlumun anası?

- Səhhəti çox yaxşıdır ki, bundan yaxşısı olmur.

- Bəs evim necədir?

- Evin də qoyub gəldiyin kimidir, yəni çox gözəldir.

- Bəs mənim dəvəm necədir?

- Çox yaxşıdır.

- Bəs itim?

- O da əvvəlki kimi evinizi qoruyur.

Bütün bunları eşidən tacir sevindi, ancaq xoş xəbər gətirən bədəvini ağızucu da olsa süfrəyə dəvət etmədi...

Birdən uzaqdan vəhşi bir keçi göründü və dərhal səhrada gözəndən itdi.

Ac bədəvi yemək üçün hiylə işlətdi və ərəbə dedi:

- Xoşbəxt günlər o vəhşi keçi kimi gözə görünür, sonra isə yox olur. Sizə ailəniz, eviniz və əmlakınız haqqında dediklərim hamısı həqiqətdir. Ancaq bu, dünən idi. Bu gün isə... Əgər itiniz sağ olsaydı keçi qaça bilməzdi.

Ərəb narahatlıqla soruşdu:

- Mənim itim ölüb ki?

- Bəli, o, sizin dəvənizin ətinə yeyən kimi öldü.

- Sən nə danışırısan! Dəvəm də ölüb?

- Bəli. Arvadınız dəfn olunan gün onu bıçaqladılar.

- Məgər mənim arvadım ölüb?

- Bəli. Oğlunuzun ayrılığına dözə bilməyib öldü.

- Oğlum da ölüb? Lənətə gələsən, bu necə oldu

axı?

- Eviniz uçanda oğlunuz tavanın altında qalıb öldü.

Bu dəhşətli xəbərlərə dözə bilməyən ərəb qışqırdı, fəğan qopardı. Dəvənin yanına qaçıb, onu mindi və qaçdı. O, elə tələsdi ki, yemək dolu çantasını götürməyi də unutdu.

Bədəvi çantanı götürdü, içindəki hər şeyi yedi və gülümsəyərək dedi:

- Evinə çatanda dediklərimin doğru olmadığını bilən ərəb yəqin ki, çox sevinəcək...

KEÇİ QURDU NECƏ ALDATDI

(Fars xalq nağılı)

Qış bitmək üzrə idi, ancaq dağlarda qar və buz hələ əriməmişdi. Çobanın arıq və topal bir keçisi var idi. O, sürü ilə buzlu yamaclara çıxma bilmədiyi üçün çoban keçini qoyub getmək məcburiyyətində qalırdı. Axşam sürü otlaqdan gələndə keçisi də onların arxasınca arxaca qayıdırdı.

Bir dəfə həmin keçisi tək otlayanda canavar onu gördü. Ancaq hücum etməyə cəsarəti çatmadı. Bilirdi ki, mürgülü köpəklər yuxudan oyansalar, canavara rəhm etməyəcəklər. Ona görə o, hiylə işlətmək qərarına gəldi. Keçiyə yaxınlaşıb şirin dilini işə saldı.

Keçisi çox narahat oldu və soruşdu:

- De görüm nə istəyirsən?

- Heç nə. Sadəcə sənə yazığım gəlir. Bir dəri bir sümüksən. Mən yaxşı bir otlaq yeri bilərəm. Ora gedib otlasan, tezliklə kökələ bilərsən.

Söz keçinin ağlına batdı. Ümidlə soruşdu:

- Mən necə kök ola bilərəm?

- Çox sadə. Buradakı ot dadlı deyil. Mən tanıdığım yerdə isə ot qalın və şirəlidir. Ancaq özün bilərsən. Məndən demək.

Sonra o, keçisi ilə vidalaşdı, getdi və otlağa gedən yolun üstündə gizləndi.

Qurdun getməsindən ürəklənən keçisi yavaş-yavaş otlağa sarı getməyə başladı. Birdən o, qurdu gördü. Canına qorxu düşdü. Ancaq özünü sındırmadı. Qurdu dedi:

- Bilirəm mənə yemək istəyirsən. Etirazım yoxdu, onsuz da canımdan bezmişəm. Ancaq bir az səbrli ol. Burda mənə yesən, səs-küy qopacaq.

Qurd keçisi ilə razılaşdı. Onlar birlikdə dağa çıxmağa başladılar. Keçisi qabaqda, canavar isə onun ardınca gedirdi.

Keçisi qurdun ona ən qısa zamanda hücum etmək üçün bəhanə axtardığını anladı və çox nəzakətlə dedi:

- Tələsmə, ay canavar, onsuz da mən sənə ovunam. Qoy bir az da gedək. Yoxsa köpəklər duyub düşüb gələr, səni parçalayar.

Onlar yenə də yollarına davam etdilər. Keçisi vaxt uzadır, qurd isə onu yeməyə tələsirdi.

Keçisi bilirdi ki, çoban qarşısındadır və onun yanına qaçmaq üçün fürsət axtarırdı. Qurd arxaya, kəndə sarı baxanda keçisi son gücünü toplayıb qaçdı və sürüyə çatdı.

Ertəsi gün canavar yenidən köhnə yerdə otlayan keçisi gördü. Öz-özünə dedi: "Burada çox qurd var, keçisi bəlkə də mənə tanımadı. Bu dəfə onu aldadıb yeyərəm, qaçmağa qoymaram".

Qurd keçiyə yaxınlaşdı və dərhal onu tanıdı. Ancaq özünü bilməzliyə vurdu. Yenə də buraların otunun dadlı olmadığını söylədi.

Keçisi dedi:

- Mən sənə inanmıram.

Qurd dedi:

- Dinlə, keçisi, bura dadlı torpaq deyil, daha yaxşı olar ki, burada yox, başqa bir yerdə otlayasan.

Keçisi ona cavab verdi:

- Sənə inanmıram. Sözlərini dəlil ilə təsdiqlə, sonra hara desən gedim.

Qurd dedi:

- Mən səni necə inandırım?

- Çox sadə. Hündürə qalxıb səsin gəldikcə ula və and iç ki, bu torpağın otu qətiyyən dadlı deyil.

Qurd razılaşdı:

- Yaxşı, bu asan məsələdir.

Qurd ulayanda köpək mürgüdən oyandı və ona tərəf qaçdı. Səsə kəndin bütün köpəkləri gəldilər və canavarı parçaladılar.

ALTI QARDAŞ

(İtalyan nağılı)

Bir atanın altı oğlu var idi. Beşi axmaq, altıncı isə gicbəsər idi. Onlar atanın canını boğazına yığmışdılar.

Bir dəfə ata oğlanlarına dedi:

- Gedin şəhərə, xoşunuza gələni alın.

Qardaşlar birlikdə şəhərə getdilər. Mağazaya girib, alverə başladılar. Beş qardaş çaxmaqsız, altıncısı isə lülesiz tüfəng aldı. Silahlarını çiyinlərinə alıb, geri qayıtmağa başladılar.

Birdən hardansa altı dovşan çıxıb onlara sarı qaçmağa başladı. Beş dovşanın qulaqları sallanmışdı, altıncının qulağı isə dimdik idi. Onlar oğlanları görəndə kimi qaçmağa başladılar.

Qardaşlar dərhal silahlarını qaldırıb onları nişan aldılar. Nişan alarkən onlardan beşi gözlərini yumdu, altıncı isə yuxulu-yuxulu əsnəməyə başladı. Qardaşlardan beşinin gülləsi boşa çıxdı, altıncısının gülləsi isə heç açılmadı.

Bunu görən qardaşlar dovşanların dalınca qaçmağa başladılar. Beşini tutdular, altıncısını isə yaxaladılar. Bax, bu, əsl ov idi.

Qardaşlar sevinə-sevinə evə gəldilər. Qərara aldılar ki, dovşanları tavada qızartsınlar. Beş dovşan tavaya yerləşmədi, altıncıya da yer qalmadı.

Bunu görən ata dedi:

- Tez qonşuya gedin. Onlardan altı tava alıb gətirin ki, dovşanların hərəsini bir qabda bişirək.

Qardaşlar qonşuların yanına getdilər. Beş qonşu xəsis, altıncısı isə acgöz idi. Onların verdiyi qazanlardan beşinin dibi deşik, altıncının isə heç altı yox idi.

Qardaşlar tavaları evə gətirdilər və dovşanları bişirməyə başladılar. Beş tavanı qoymağa ocaq yox idi, altıncı qabın altında od qalamağı unudular. Dovşanlar ocağın üstündə xeyli qaldı. Beşi qətiyyən bişmədi, altıncı isə çiy qaldı.

Qardaşlar həvəslə dovşanları yeməyə başladılar. Beş qardaş çeynəyə, altıncı isə heç dişləyə bilmədi.

Qardaşlar atalarını qonaq eləmək istədilər. Kişi acgözlüklə beş dovşanı yedi, altıncını yeyəndə dovşan boğazında qaldı.

Qardaşlar altı həkim gətirdilər. Beş həkim cahil idi, altıncısının isə ümumiyyətlə təbabətdən başı çıxmırdı. Həkimlər xəstəni müayinədən sonra mübahisə eləməyə başladılar. Beş nəfər atanın yaxşı olmadığını, altıncısı isə xəstə olduğunu söylədi.

Maraqlanırsınız ki, bu hadisənin sonu necə oldu. Doğrusu, məlum deyil. Həkimlər hələ də mübahisə edirlər. Nə vaxt razılığa gələcəkləri, bir qərar qəbul edəcəkləri hələ də bilinmir. Bir məlumat öyrənən kimi sizə deyəcəyik.

CAMIŞ VƏ NAĞARA

(İtalyan nağılı)

Bir dəfə iki dost görüşdü. Onlar əyləşib çay sifariş elədilər və söhbətə başladılar:

- Eh, - birinci dilləndi, - çoxdandır görüşmürdük. Bu müddət ərzində Neapol şəhərini ziyarət etdim. Bir dəfə də marağıma səbəb olan bir şey görmədim. Bir dəfə isə əməlli-başlı təəccübləndim. Yolla gedərkən nəhəng bir nağaraya rast gəldim. Ancaq üç günə onun ətrafında gəzə bildim. Nağaranın üstündə bir kənd var idi. Kəndin sakinləri mal-qaranı örüşə aparanda inəklərin dırnaqlarının səsi beş yüz mildən eşidilirdi.

- Hərdən belə şeylər olur, - deyən ikinci dost əsnəyərək cavab verdi. - Mən də bir şey görmüşəm. Bilirsən, mən əsl ovçuyam. Bir gün təsadüfən bir camış öldürdüm. Bu camışın qabaq ayaqları bir dağın zirvəsinə, arxa ayaqları ilə başqa bir dağa söykənmişdi. Bu camış ot əvəzinə bütün budaqları və kökləri ilə çoxəsrlik ağacları çeynəyirdi.

Birinci dost hirsələndi:

- Yalan danışırısan. Belə bir camış ola bilməz.

- Necə yeni ola bilməz? Sənin dediyin nağara o camışın dərisindən hazırlanıb axı!

Dilimi dişləmək üçün yalan danışmalı oldum.

SAĞSAĞAN, TÜLKÜ VƏ CÜLLÜT

(İspan xalq nağılı)

Palid ağacının üstündəki yuvada sağsağan öz balaları ilə birlikdə xoşbəxt yaşayırdı. Bir səhər həmin ağacın dibinə bir Tülkü gəldi. Ağzı sulana-sulana yuxarı baxıb dedi:

-Sağsağan, mən acından ölürem. Xahiş eləyirəm balalarından birini ver mən yeyim.

-Xeyir, mən balamı sənə verə bilmərəm. Hünərin çartırsa, ağaca çıxıb özün ye!

Tülkü dedi:

-Əgər sən öz xoşunla balalarından birini verməsən, quyruğumla palid ağacını kəsəcəm, yerə düşən yuvanın içindəki balalarının hamısını yeyəcəm.

Tülkünün quyruğu ilə palıdın gövdəsini döyəclədiyini gören sağsağan qorxdı. O biri balalarını qorumaq üçün zavallı quşciğazlardan birini aşağı atdı. Tülkü sağsağan balasını yeyəndən sonra çıxıb getdi.

Səhəri gün Tülkü yenə palıdın yanına gəlib dedi:

- Sağsağan, ay Sağsağan. Mən yenə bərk acmışam. Balalarından birini mənə ver yeyim.

Sağsağan həyəcanla dedi:

- Yox, bu dəfə verməyəcəm. Yemək istəyirsənsə, çıx yuvadan özün götür.

Tülkü yenə lovğa-lovğa dedi:

- Vermirsən, özündən küs! Quyruğumla palıdı kəsəcəm, yuvan yerə düşəcək. Mən

də yavaş-yavaş balalarını hamısını yeyəcəm!

Tülkünün quyruğunu ağaca sürtdüyünü gören Sağsağan çox qorxdı, çarəsiz qalıb başqa bir cücəsinə də yerə atdı. Tülkü onu da yeyib getdi.

Bu münvalla tülkü hər gün gəlir, Sağsağanı qorxudur, balalarından birini alıb yeyir, sonra meşəyə gedirdi.

Yuvada təkə bir bala qalmışdı. Nə eləyəcəyini bilməyən Sağsağan qışqırır, fəryad edirdi. Onun səsinə eşidən bir Cüllüt yaxına gəlib soruşdu:

-Ay Sağsağan, niyə özünü didib tökürsən. De görüm dərdin nədi?

Sağsağan dərli-dərli başına gələnəri danışdı. Cüllüt onu dinləyib dedi:

- Eh, sən başın lap boş imiş ki! Heç Tülkü quyruğu ilə o boyda nəhəng palıd ağacını kəsə bilər? Bunun üçün iti, çox iti bir balta lazımdır. Bu dəfə Tülkü gələndə ona deyərsən:

*Sənin etdiklərinə
Nə qədər dözmək olar?
Heç quyruqla bu boyda
Palıdı kəsmək olar?*

*Quyruğun baltadımı,
Quyruğun mişardımı?
Balalarım öləndə
Heç gözün yaşardımı?*

*Nə istəyirsən, Tülkü?
Varmı bizə buyruğun?
Bir gün ələ keçəcək,
Sənin uzun quyruğun...*

Bu sözləri eşidən Tülkü təəccübləndi:

-Ey, Sağsağan, sən bu ağılın sahibi deyildin. De görüm bu sözləri sənə öyrədən kimdir?

-Kim olacaq? Mənim əmim qızı Cüllüt!

Tülkü hirsələndi:

-Yaxşı, indi gedib mən onun dərslərini verərəm.

Tülkü Cüllütü axtarmağa getdi. Gördü ki, quş başını qanadının altına qoyub yatmağa hazırlaşır.

Tez pəncəsini Cüllütün üstünə qoyub kinayə ilə dedi:

-Günortan xeyir, ay Cüllüt!

Cüllüt özünü sındırmadı:

-Günortan xeyir, cənab Tülkü! Səni buralara gətirən səbəb nədir?

-Əslində elə bir səbəb yoxdur. Yeməkdən sonra dincəlməyə yer axtarırdım. Olarmı sənənlə yanaşı uzanıb bir az mürgüleyim? Yuxudan qalxandan sonra söhbətləşərik.

-Olar, əlbəttə, olar.

Pəncəsini Cüllütün üstündən götürməyən Tülkü soruşdu:

-Sən yatanda elə birçə gözünü yumursan?

-Sənin kimi dostlarla yatanda, bəli. O biri gözümle dörd tərəfə baxıram.

Tülkü dedi:

-Yaxşı, çox əziyyət çəkməyəsən deyə səni elə indicə udacam. Çünki sənənin əmin qızı bu gün mənə ac qoyub.

-Hə, başa düşdüm. Udmağına udarsan, ancaq səndən bir xahişim olacaq.

-Nə xahiş?

-Məni udandan sonra palıd ağacının dibinə gedib bərkdən qışqır ki, mən nahar üçün qarğıdalı aldım.

Tülkü belə də elədi. Palıdın dibinə gəlib qışqırdı:

-Mən nahar üçün qarğıdalı aldım.

-Bir az da bərk qışqır:

-Mən nahar üçün qarğıdalı aldım.

-Bir az da, bir az da bərk qışqır:

-Mən nahar üçün qarğıdalı aldım...

-Daha ucadan, daha yüksək səslə, mənim əmim qızı kardır axı!

Sonra Tülkü var gücü ilə qışqırdı:

-Nahar üçün qarğıdalı aldım!

O, ağzını geniş açan kimi Cüllüt pırr eləyib uçdu və dedi:

-Hə, axmaq Tülkü, salamat qal! Yüz dəfə özündən deyəndə, bir dəfə də bizi xatırla.

NİKO ADLI AYI BALASI

(İspan xalq nağılı)

Niko adlı ayı balası çox qüssəli idi. O, arı olmaq istəyərdi. Maya adlı arı ayı balasına dedi ki, arı olmaq sənə elə də asan görünməsin. Gərək səhərdən axşama kimi fasiləsiz, yorulmadan, həvəslə işləyəsən.

Bunu eşidən Niko dərhal işləməyə başladı. Baxıb gördü ki, Maya arı yuvasının qapısı ağzında keşik çəkir, bu pətəkdən olmayan heç bir arını içəri buraxmır.

Niko da arıya baxıb öz komasının qapısı ağzında dayanıb keşik çəkməyə başladı.

Maya adlı arının bacıları bütün günü çəməndəki çiçəklərin üstündə uçur, onların şirəsindən bal çəkirdilər. Bunu gören ayı balası da öz çantasını götürüb çəməne getdi.

Anılar gətirdikləri şirəni bala döndərüb şanların üstündəki kiçik bankalara doldururdular. Ayı da onlar kimi çəməndən yolub gətirdiyi çiçəkləri üç bankanın içinə yığıdı.

Niko çox yorulmuşdu. Ona görə bütün gecəni daş kimi yatdı. Anılar isə gecə səhərə kimi fasiləsiz işləməklərində idilər.

Niko yuxudan ayıldı. Gördü ki, gətirdiyi çiçəklər solub. Ona görə anladı ki, bal çəkmək ayı işi deyil. O, elə ayılığında qalmalı, fürsət düşən kimi hazır baldan yeyib ləzzət almalıdı.

OĞLAN VƏ BABASI

(İspan xalq nağılı)

Qədim zamanlarda bir neçə nəslin bir dam altında yaşamasında heç bir qəribəlik, qeyri-adilik yox idi. Adətən adamların hamısı sülh və əmin-amanlıq, mehribançılıq içində yaşayırdılar. Ancaq həyat yoldaşı, oğlu və atası ilə bir evdə yaşayan kişinin evində belə deyildi. Gəlin qoca qayınatasını bəyənmir və daim ondan şikayətlənirdi. Nəhayət, bir gün bu deyingən qadın öz arzusuna çatdı. Onun təkidi ilə qocanı aparıb evdən uzaq bir tövləyə yerləşdirdilər. Tezliklə gözdən iraq qoca tamamilə unuduldu. O, həftələrlə aç-susuz qaldı.

Bir dəfə kiçik nəvəsi babasını görmək üçün onun yanına getdi. Baba nəvəsinə dedi:

-Bala, mən soyuqdan lap donuram. Get bir yorğan gətirib onu üstümə ört.

Oğlan cəld evə qaçdı. Ancaq yorğan tapa bilmədi. Uzun bir döşək tapıb atasına dedi.

-Ata, xahiş edirəm, bu döşəyi iki yerə böl.

Kişi təəccüblə soruşdu:

-Nə üçün? Axı bu sənə nəyinə lazımdı?

-Onun yarısını aparıb babamın üstünə örtəcəm.

-Onda ta niyə iki yerə bölürsən, elə döşəyi bütöv apar.

-Yox, olmaz.

-Axı niyə?

-Bəs babam kimi qocalanda sənə üstünə nə örtəcəm?

Oğlunun cavabı kişiye çox təsir elədi. O, öz səhvini başa düşdü. Gedib atasını tövlədən evə gətirdi. Hər gün səhərdən axşama kimi onun qulluğunda dayandı.

DÖRD ELEMENT

(İspan xalq nağılı)

Nə vaxtsa dünya tam, bütöv idi və dörd elementdən - dörd ünsürdən ibarət idi: su, atəş (od), külək və vicdan. Amma bir az keçəndən sonra onlar nəyə görə bir-biri ilə yola getməyib, ayrılmaq qərarına gəldilər. Hərəsi öz istədiyi yerə getməyə, müstəqil yaşamağa üstünlük verdi.

Birinci Su dedi:

-İndi biz bir-birimizdən ayrılacağıq. Ancaq tezliklə mənə nə qədər ehtiyacınız olduğunu anlayacaqsınız. Yer kürəsinin harasına getsəniz, mənə rast gələcəksiniz. Bulaqlar, çaylar, dənizlər elə mənəm.

Sonra Ateş (od) danışdı:

-İndi biz həmişəlik ayrılacağıq. Ancaq sizə lazım olsam, Günəşə baxmağınız kifayətdir. Mənsiz yaşamaq sizə çox çətin olacaq.

Danışmaq növbəsi Küləyə çatdı. O da əsib-coşub sözə başladı:

-Əgər sizə lazım olsam, məni səmada, buludların arasında axtararsınız. Mən olmasam, təmiz hava üzünə həsrət qalacaqsınız.

Son söz Vicdanın idi. O, dərinə ah çəkib dedi:

-Əgər məni itirsəniz, bir də tapa bilməyəcəksiniz.

MÜQƏDDƏS UŞAQ

(İspan xalq nağılı)

Bir dəfə quraqlıqdan əziyyət çəkən kəndin adamları keşişin evinə gedib ondan kömək istədilər. Xahiş elədilər ki, onlara Müqəddəs Uşağın heykəlciyini versin. Ümidləri var idi ki, bu heykəlciyi tarlanın yanında qoyub ona dua eləsələr, mütləq yağış yağacaq.

Kahin onların arzusunu yerinə yetirdi. Kəndlilər Müqəddəs Antoninin abidəsinin qucağındakı Müqəddəs Uşağın heykəlciyini əllərinə götürüb dua eləyə-eləyə bütün tarlanı, kövsəni gəzdilər.

Onlar evlərinə qayıdanda səmada nəhəng buludların bir yerə toplandığını gördülər. Duaların qəbul olunması, yağış yağmaq ehtimalı hər kəsi çox sevindirdi. Amma yağış əvəzinə yerə dəhşətli dolu yağmağa başladı.

Hava şəraitinin pis olması səbəbindən kəndlilər müqəddəs heykəlciyi vaxtında kilsəyə qaytara bilmədilər. Səhəri gün heykəlciyi geri qaytarmaq istəyəndə gördülər ki, dolu onların tarladakı bütün əziyyətini heç eləyib.

Bunu gören kəndlilər yenidən keşişə şikayətə getdilər...

- Müqəddəs ata, icazə verin Müqəddəs Antoninin heykəlini də özümüzlə tarlaya aparaq.

- Niyə?

- Oğlunun dünən bizim başımıza nə oyun gətirdiyini ona göstərmək istəyirik!

BABA MƏKTƏBƏ NECƏ GETDİ

(Ukrayna xalq nağılları)

Kənddə bir kasıb baba yaşayırdı. Bir gün o hazırlaşdı, kənd sovetinə getdi. Orada şokoladla çay içən bir müəllimə rast gəldi. Ondən soruşdu:
-Necə olur ki, sən bahalı konfetlə çay içirsən, mənim isə adi qənd almağa belə pulum yoxdu?

Müəllim gülə-gülə dedi:

-Çünki mən məktəbdə oxumuşam, əziyyət çəkmişəm, sən isə yox.

Baba evə qayıdanda yol boyu düşündü: "Sabahdan mən də məktəbə gedəcəm".

Ertəsi gün o, məktəbə getdi:

-Nə istəyirsən, ay baba? - müəllim ondan soruşdu.

-Mən məktəbə dərs oxumağa gəlmişəm.

-Eh, baba, bir az gecikmişən.

Baba sağollaşdı evə qayıtdı. Ertəsi gün hamıdan tez durub məktəbə getdi.

Müəllim ondan soruşdu:

-Nə istəyirsən, baba?

-Dünən dedin ki, məktəbə gecikmişəm. Ona görə bu gün hamıdan tez gəldim ki, məni məktəbə buraxasan.

Müəllim istehza ilə gülüb dedi:

-Siz məni düz başa düşməmişiniz, babacan. Mən demişəm ki, bu yaşda dərs oxumaq, təhsil almaq gecdi artıq.

Deməyə bir söz tapa bilməyən baba fikirli-fikirli evə qayıdanda yolda bir çanta tapdı. Çanta pulla dolu idi. Baba və nənə pulu yavaş-yavaş xərcləyib firavan yaşamağa başladılar. Ancaq bu xoşbəxtlik uzun sürmədi.

Qoca ilə qarı mübahisə elədilər. Baba nənənin üstünə qışqıranda qarı əsəbiləşdi və o bildirdi ki, sən başqasının çantasını oğurlamısan.

Biçərə qocanı tutub polis idarəsinə apardılar. Onu sorğu-sual etdilər, döydülər. Çantanın sahibinin tələbi ilə onu məhkəməyə göndərdilər.

Hakim qocadan soruşdu:

-De görüm sən pul ilə dolu çantanı nə vaxt və harda tapmısan?

Baba dedi:

-Mən o çantanı məktəbə gedəndə tapmışam.

-Hakim təəccüblə bir qocaya, bir də çantası itən cavana baxıb əminliklə dedi:

-Bu çanta cavan şikayətçinin yox, onu tapan qocanıdır.

Baba çantanın içindəki pulları götürüb evə qayıtdı...

ATLA ÖKÜZÜN YARIŞI

Bir dəfə Öküzlə At mübahisə etdilər ki, hansı daha sürətlə qaça bilər. At daha sürətli olduğunu söylədi, Öküz isə dedi:

-Mən səndən tez qaça bilərəm, amma çəkim çoxdur, ona görə qorxuram ki, qaçanda ayağımın altında yer çökə.

Mübahisəni həll etmək üçün onlar üzü aşağı qaçmağa başladılar.

Öküz müvazinətini saxlaya bilməyib, dərin bir xəndəyə yuvarlandı. O, özünü sındırmayıb Ata dedi:

-Gördün, torpaq ağırlığıma tab gətirməyib, çökdü.

Belə deyirlər ki, o vaxtdan öküzlər ancaq çubuqlananda qaçirlar.

MÜNDƏRİCAT

TÜLKÜ ŞİRİ NECƏ ALDATDI4-5

BƏDƏVİ VƏ ƏRƏB6-7

KEÇİ QURDU NECƏ ALDATDI.....8-9

ALTI QARDAŞ.....10

CAMIŞ VƏ NAĞARA.....11

SAĞSAĞAN, TÜLKÜ VƏ CÜLLÜT.....12-13

NİKO ADLI AYI BALASI.....14

OĞLAN VƏ BABASI.....15

DÖRD ELEMENT.....17

MÜQƏDDƏS UŞAQ.....17

BABA MƏKTƏBƏ NECƏ GETDİ.....18

ATLA ÖKÜZÜN YARIŞI.....19

